

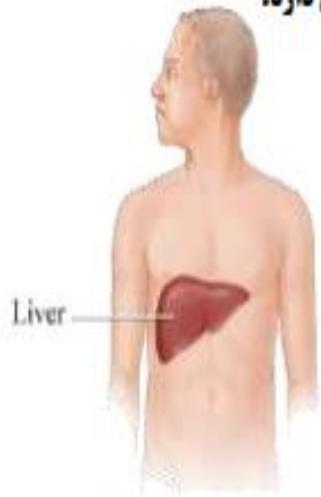
اهداف آموزشی

از فرآیندان عزیز انتظار می‌رود پس از پایان دوره بتوانند:

- ۸- افراد در معرفی خطر و افراد پر خطر و افراد ناکل از نظر ابتلا به هبابت را نام ببرند.
- ۹- هبابت را تعریف نمایند.
- ۱۰- افراد واحد شرایط برای دریافت واکسن هبابت را نام ببرند.
- ۱۱- نارنجچه هبابت را بیان کنند.
- ۱۲- کبد، نفس و جایگاه آن در بدن را توضیح دهند.
- ۱۳- نشانه‌های ابتلا به هبابت را بیان کنند.
- ۱۴- انواع هبابت و بروزی را شرح دهند.
- ۱۵- تنشیات اجتماعی بیماری هبابت را بیان کنند.
- ۱۶- وضعيت بیماری هبابت در دنیا و ایران را توضیح دهند.
- ۱۷- فقرهای اقتصادی و اجتماعی بیماری هبابت را بیان کنند.
- ۱۸- طرز برخورد با یک بیمار مبتلا به هبابت را شرح دهند.
- ۱۹- عوامل خطرساز ابتلا به هبابت را نام ببرند.
- ۲۰- وظایف دولت و مردم را در پیشگیری، گنترل و درمان هبابت نام ببرند.

آیا با کبد آشنا هستید؟

بزرگترین **غده** بدن است و در قسمت راست و بالای شکم قرار دارد و در یک فرد بالغ حدود ۱/۵ کیلو گرم وزن دارد.

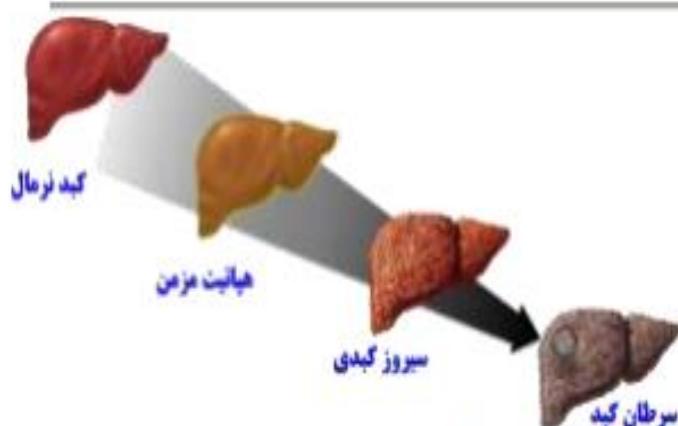

- نقش مهم در فعالیتهای سوخت و ساز بدن.
- تولید صفراء جهت هضم مواد غذایی چربی
- به دام انداختن و تصفیه سموم موجود در بدن
- محل اصلی متابولیسم داروها در بدن
- شرکت در خونسازی در دوره جنبی و پیش از تولد
- عهمترين ارگان در انعقاد خون با تولید فاکتورهای خونی
- مقاومت در برابر عفونتها
- تأمین سریع انرژی بدن در هنگاه ضرورت از مواد ذخیره شده در خود

Part (1-5)

کبد

(یا جگر سیاه)

هپاتیت چیست؟

Part (1-6)

۱. هپاتیت به معنی التهاب بافت کبد است

۲. دلایل مختلفی برای ایجاد هپاتیت وجود دارد:

(ویروس، الکل، داروها، سموم، بیماری خود ایمن،

مواد غذایی نامناسب مانند مواد پر چرب، بیماریهای متابولیک مانند دیابت)

۳. برخی از هپاتیت‌ها، واگیر یعنی مسری و برخی غیرواگیر یا غیر مسری هستند. سرطان کبد

۴. عدم درمان به موقع هپاتیت، موجب مرحل پیشرونده بیماری یعنی سیروز و سرطان کبد خواهد شد.

کبد و تشبیه اجتماعی

کبد

۱. تصفیه خون از مواد سمی و ناخالصی
۲. تولید انواع مواد مفید برای حفظ سلامتی بدن
۳. ذخیره سازی انواع قندها و چربیها و ... در بدن
۴. ارسال مواد تولیدی به محلهای مورد نیاز در بدن
۵. تنظیم سوخت و ساز بدن

پالایشگاهها

۱. تصفیه نفت خام از ناخالصیها
۲. تولید انواع مواد مفید از نفت خام
۳. نگهداری مواد مختلف در مخزنهای مناسب
۴. ارسال مواد تولیدی به محلهای مورد نیاز صنعتی
۵. تنظیم سوخت و ساز کشور

تاریخچه بیماریهای کبدی در جهان و ایران

- گالین Galen پزشک یونانی در ۲۰۰ سال قبل از میلاد از جمله نخستین افرادی بود که راجع به کبد و نقش آن در بدن انسان اظهار نظر کرده است
- جالینوس در اهمیت کبد می فرماید: اگر کسی بدون سببی آشکار، ناتوان از انجام کار خوبیش شود، آن شخص مبتلا به بیماری کبد است.
- اولین جراحی با برداشتن توومور یا غده ای از کبد در سال ۱۸۹۰ میلادی صورت گرفت.
- در سال ۱۹۶۳ اولین جراحی پیوند کبد جهان انجام شد
- در طب قدیمی بسیاری از کشورها، رعایت حال کبد بیمار از اصول اساسی تجویز داروهای بود.
- در طب قدیمی، درد سمت راست بدن را نشانه ای از اختلال در کبد و درد سمت چپ بدن را نشانه ای از اختلال در طحال بیمار میدانستند.
- در سال ۱۳۷۲ اولین جراحی پیوند کبد ایران و خاورمیانه توسط دکتر ملک حسینی انجام شد.
- در طب سنتی ایرانی، کبد دارای مزاج گرم و تر دانسته شده و بهم خوردن این مزاج را علت بروز بیماریهای کبدی دانسته اند.
- اولین واکسیناسیون هپاتیت B در ایران از سال ۱۳۷۲ آغاز شد.

آمار و ارقام هپاتیت در جهان

هشدار!

۹۵٪ از افراد آلووده به هپاتیت
از بیماری خود اطلاع ندارند.

۱۳۵ میلیون نفر از مردم جهان مبتلا به هپاتیت ویروسی هستند.

هر ساله ۶ تا ۱۰ میلیون نفر به مبتلایان هپاتیت در جهان افزوده میشود.

هر ساله ۴۰۰۰۰۰۰۰/۱ بک میلیون و چهارصد هزار نفر در جهان به علت ابتلا به هپاتیت جانشان را ازدست میدهند.

بالای ۹۵ درصد از بیماران مبتلا به هپاتیت C میتوانند در عرض ۳ تا ۶ ماه بطور کامل درمان شوند.

از سال ۲۰۱۳ و شناخت راه درمان جدید هپاتیت C یعنی از بک میلیون نفر در جهان تحت درمان قرار گرفته‌اند

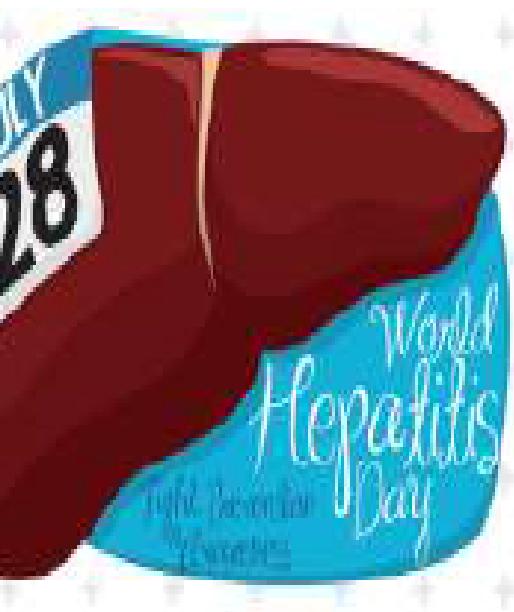
در جهان ۱۰ میلیون نفر مبتلا به هپاتیت C هستند.

در جهان تخمین زده میشود که ۲۴۰ میلیون نفر به هپاتیت B مبتلا باشند.

در جهان سالانه ۶۷ هزار نفر در سال به علت ابتلا به هپاتیت B از بین میروند.

Part (3-2)

روز جهانی هپاتیت

- ۲۸ جولای هر سال برابر با ۶ یا ۷ مرداد ماه روز جهانی هپاتیت است.
- روز جهانی هپاتیت فرصتی است جهت همراهی کردن تلاش‌های داخل گشوری و بین‌المللی برای پیشگیری، کنترل و درمان هپاتیت.
- روزی است برای جلب حمایت همه جانبه از ارگانهای دولتی مسلول و بخش خصوصی و خبرین.
- روزی است برای افزایش اطلاع رسانی عمومی چراکه افزایش اطلاعات مردم باعث افزایش حساسیت آنها به موضوع و افزایش تعداد مراجعات برای تست و تشخیص می‌شود.

Part (3-3)

برنامه جهانی کنترل و حذف هپاتیت NOhep

برنامه جهانی کنترل و حذف هپاتیت NOhep تا سال ۲۰۳۰ بر سه محور زیر استوار است :

- انجام واکسیناسیون Get vaccination

- تشویق مردم و تمهید امکانات برای انجام آزمایش Get test

- دسترسی بیماران به درمان مناسب Get treatment

Make the elimination of viral hepatitis our
next greatest achievement

حذف هپاتیت ویروسی، بزرگترین دستاوردهای بعدی ماست

تصمیم بر این است که تا سال ۲۰۳۰

- ۸٪ افراد مبتلا تحت درمان قرار گیرند (در سال ۲۰۱۵ کمتر از ۱٪ افراد تحت درمان بودند).
- ۹٪ نوزادان واکسن هپاتیت B دریافت کنند (در سال ۲۰۱۶ حدود ۲۳٪ نوزادان در جهان واکسن دریافت نمیکردند).
- سالانه ۳۰۰ سریگ به ازای هر نفر در اختیار معتادان تزریقی قرار خواهد گرفت (در سال ۲۰۱۶ سالانه به ازای هر نفر ۲۰ سریگ بود).
- همه کشورها خونهای اهدایی را از نظر هپاتیت آزمایش کنند. (در سال ۲۰۱۶، حدود ۳۹ کشور خون های اهدایی را آزمایش نمیکردند).
- ۹٪ تزریقات مواد در سطح جهان بصورت سالم صورت گیرد. (در سال ۲۰۱۶ حدوداً ۵٪ تزریقات بصورت سالم انجام می شد).
- مرگ و میر به علت هپاتیت ۶۵٪ کاهش یابد.

Part (4-1)

آمار و ارقام هپاتیت در ایران

- در ایران ۴/۱ میلیون نفر مبتلا به هپاتیت B هستند.
- در ایران بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار نفر به هپاتیت C مبتلا هستند.
- حدود ۰/۵٪ معتادین تزریقی در ایران به هپاتیت C مبتلا هستند.
- در ایران از سال ۱۳۷۲ طرح ملی واکسیناسیون هپاتیت B با پوشش کشوری ۹۹٪ اجرا میشود.
- بروزه تشخیص و درمان هپاتیت C روی ۳۰۰ ایرانی در حال اجرا است.

Part (4-2)

برنامه های کشوری گنرال هیات

- غربالگری در گروه های پرخطر (زندانها - مراکز گذری کاهش آسیب)
- گنرال خون های اهدایی
- واکسیناسیون کودکان
- واکسیناسیون ملی
- مراکز مشاوره هیاتیت
- برنامه درمان بیماران مبتلا به هیاتیت C

Part (4-3)

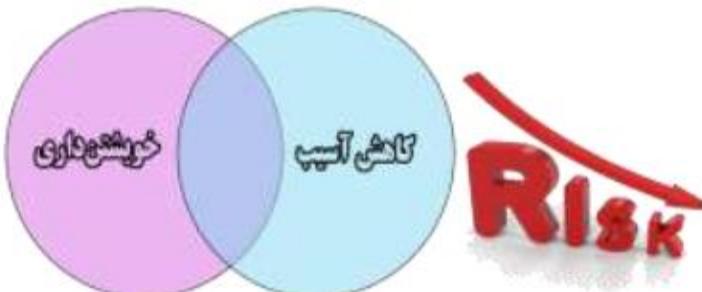
کاهش آسیب و هپاتیت

- کاهش آسیب به اقداماتی اطلاق می‌شود که باعث کاهش در میزان خسارات و آسیب‌های یک بیماری می‌گردد.
- ایجاد مراکز (DIC) Drop In Center به عنوان مراکز کاهش آسیب، حالت حفاظتی در ابتلا و کنترل موارد بیمارهای نظیر هپاتیت و اج آی وی دارند.
- در این مراکز با ارایه سرنگهای یکبار مصرف، کاندوم و سایر وسایل پیداشری و ارائه آموزش‌های لازم از بسیاری از آسیبها و رفتارهایی نظیر اعتیاد تزریقی و کارجنسی و ... جلوگیری می‌شود

تأثیر کاربرد دو روش کاهش آسیب و خویشتن داری

Part (4-4)

در ابتلا به هپاتیت ویروسی B و C از طریق اعتیاد تزریقی و جنسی

بکار بردن دو روش پیشگیری کاهش آسیب و خویشتنداری بصورت همزمان

- تأثیرات مثبت مضاعفی خواهد داشت و هرچه **همپوشانی** این دوروش **بیشتر** باشد، میزان احتمال انتقال هپاتیت B و C کمتر خواهد شد

- وجود انگ بر روی بیماران در بعضی جوامع، باعث مخفی ماندن هرچه بیشتر این بیماری و انتشار آن در سکوت میشود.
- جامعه ای میتواند به سمت شعار سازمان جهانی بهداشت یعنی، حذف هپاتیت وبروسی تا سال ۲۰۳۰ حرکت کند که هیچگونه انگ و تبعیض بین مردم با بیماران مبتلا به هپاتیت نباشد.

25%

نکته: حداقل ۲۵٪ از بیماران به علت انگ و تبعیض و سایر

فشارهای اجتماعی نمیتوانند بیماری خود را با دوستان و افراد فامیل درمیان بگذارند.

هپاتیت و تأثیرات اقتصادی

- هزینه های کمرشکن درمان هپاتیت اگر بر دوش خانواده ها باشد باعث از هم پاشیدن اقتصاد خانواده میشود.
- لزوم حمایت بیمه های سلامت از درمان بیماران مبتلا به هپاتیت.
- هزینه درمان سه ماهه هپاتیت C در سطح جهان برای هر بیمار ۷ میلیون تومان میباشد که در حال حاضر در کشورمان به کمتر از ۵ میلیون تومان کاهش پیدا کرده است.

HIV و هپاتیت

- حدوداً ۱۰٪ افرادی که با HIV زندگی میکنند به هپاتیت B مزمن مبتلا هستند.
- بیماریهای کبدی دومین علت فوت مبتلایان به HIV میباشند. (اولین علت مرحله ایدز بیماری است).
- ویروس هپاتیت B (۱۰۰ برابر) و ویروس هپاتیت C (۱۰ برابر) از ویروس HIV مسری تر است.
- ویروس هپاتیت ۷ تا ۱۰ روز میتواند در خارج از بدن (زnde بماند،
- ویروس HIV تا چند ساعت میتواند در خارج از بدن زnde بماند

خطر انتقال عفونت در هنگام Needle stick

خطر انتقال عفونت در هنگام Needle stick یا فرورفتمن اتفاقی

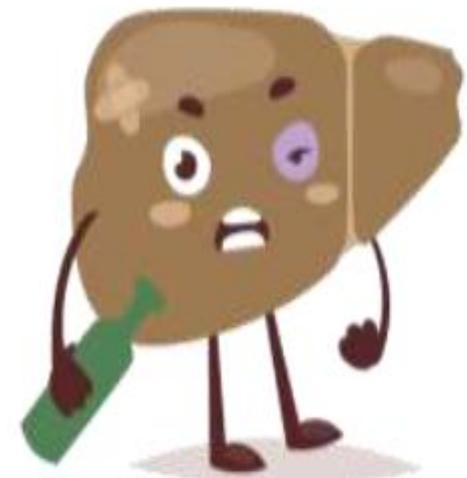
سرسوزنهای تزریقی در دست کادر بهداشتی درمانی در:

HIV، ۰/۳ (سه دهم) درصد هپاتیت C، ۳۰ درصد هپاتیت B، ۳۰ درصد

Part (5-4)

الکل و کبد

منظور از الکل، اتانول است ماده اصلی همه مشروبات الکلی

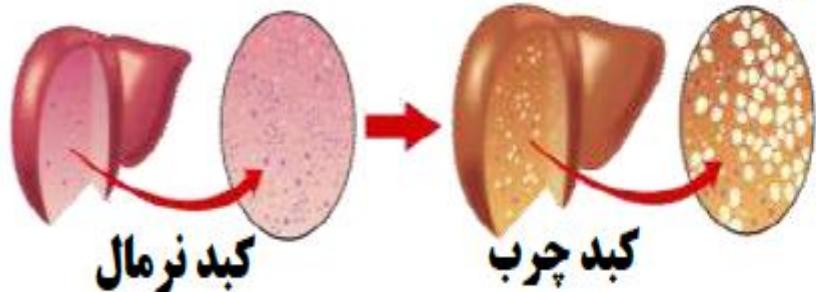
(آبجو، شراب، عرق، ویسکی وغیره...) با فرمول شیمیائی C_2H_5OH می‌باشد.

عوارض الکل عبارتند از:

- ۱ - کبد چرب الکلی: الکل در کبد مانع متابولیسم چربی از یک طرف و افزایش سنتز چربی از طرف دیگر می‌شود، در نتیجه چربی در کبد تجمع ورسوب کرده منجر به کبد چرب می‌شود.
- ۲ - هپاتیت مزمن الکلی: الکل از طرق مختلفی سبب التهاب کبد می‌شود.
- ۳ - سیروزالکلی: جایگزینی بافت فیبروز و غیر عملکردی بجای بافت نرمال کبد که در اثر مصرف دراز مدت و مزمن الکل ایجاد می‌شود.

Part (5-5)

کبد چرب یا fatty liver چیست؟

کبد نرمال

با سلولهای نرمال

لبد چرب حالی برگشت‌پذیر از تجمع واکوئولهای چربی
در سلولهای کبدی است که با التهاب کبد مشخص می‌شود.

- این حالت ممکن است در افرادی که مصرف مزمن الکل دارند و یا مبتلا به بیماریها و اختلالات بالینی مانند دیابت، چاقی و سوء تغذیه هستند، روی دهد. با سلولهای چربی زیاد رعایت نکردن و پیش روی این بیماری در کبد باعث سوء هاضمه شده و در نهایت منجر به مرگ انسان می‌شود.

Part (6-1)

یرقان یا زردی چیست؟

به معنی تغییر رنگ و زرد شدن پوست، صلبیه و غشاها مخاطی ناشی از بالارفتن بیلی روین خون و رسوب آن در مخاطات مثل سفیدی چشم و پوست میباشد بالارفتن غلظت پلاسمایی بیلی روین اغلب ناشی از بیماری‌های پیش‌کبدی، کبدی مانند هپاتیت و پس‌کبدی مانند سنگ کیسه صفراء است.

نکته: زردی ناشی از بیماری‌های خونی به رنگ کهربائی (زرد نسبتاً تیره) نزدیک‌تر است
زردی ناشی از بیماری‌های کبدی به رنگ نارنجی نزدیک‌تر است

نکته: در صورتی‌که زردی پس از هفته اول تولد بروز کند ممکن است به علت مصرف شیر مادر باشد که ممکن است بر اساس توصیه پزشک شیر قطع و پس از چند روز مجدداً شروع شود.

Part(6-2)

سیروز کبدی (cirrhosis) چیست؟

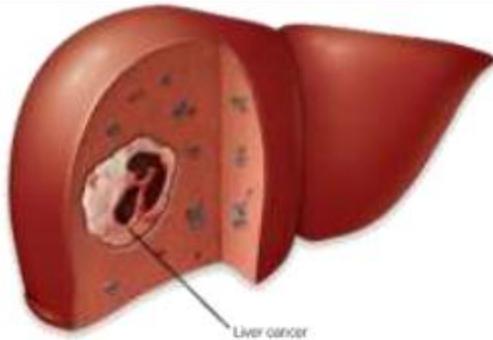
تبديل شدن بافت طبیعی کبد به یک ضایعه مزمِن غیرکارکردی و غیرقابل برگشت در اثر التهابات طولانی مدت را سیروز کبدی میگویند.

از جمله عوامل ایجاد کننده سیروز کبدی میتوان به، الکل، هپاتیت‌های ویروسی خصوصاً نوع C، سیروز صفراء اشاره کرد.

سیروز ممکن است با نارسایی کبدی، واریس عروق مری عوارض مغزی

، پرفشاری خون و آسیت همراه باشد. درمان در موارد پیشرفته با پیوند کبد نکته: شایعترین علت سیروز در آمریکا سوء مصرف الکل است.
امکان پذیر است.

Part(6-3)

سرطان کبد چیست؟

سرطان کبد از رشد سرطانی و خارج از برنامه سلول‌های کبد ایجاد می‌شود که به صورت یک توده در قسمت فوقانی راست شکم و با علائم عمومی مانند زردی و ضعف خود را نشان می‌دهد.

از علل ایجاد سرطان کبد می‌توان به هپاتیت‌های مزمن و بروسی، مصرف مزمن الکل، کبد چرب و ابتلا به قارچ آفلاتوکسین اشاره نمود.

آفلاتوکسین: این سم از رشد نوعی قارچ روی غذاها - خشکبار- سوسیس و کالباس و نان - میوه‌های خشک در شرایط (گرم و مرطوب) تولید می‌شود. که باعث ایجاد سرطان دستگاه گوارش خصوصاً سرطان کبد می‌شود

Part (6-4)

صرف انسانی شیر و لبنیات
دامداریها

استفاده از نان خشکها به عنوان
غذای دام در دامداریها

جمع آوری نان خشک های
مخلوط با نان های کپک زده

توجه: سم آفلاتوکسین، سرطان زا است و در اثر حوارت و حتی با پاستوریزاسیون و استریلیزاسیون از بین نمی‌رود!

توصیه: نان خشکهایی را که کپک زده اند، جدا از نان خشکهای دیگر در ظرف آشغال بیاندازید.

Part (7-2)

- مصرف گندگان مواد مخدر (تزریقی و غیر تزریقی)
- افرادی که تماس جنسی محافظت نشده دارند
- همسران افراد مبتلا به هپاتیت ویروسی
- نوزادان مادران مبتلا به هپاتیت C و B
- افراد دریافت گشته عضو و بافت پیوندی
- دریافت گندگان اقدامات تا تو و خالکوبی
- افراد دریافت گشته خون و فراورده های خونی قبل از سال ۱۳۷۵
- افراد مبتلا به بیماریهای خونی مانند هموفیلی و تالاسمی

گروه های در معرض خطر ابتلا به بیماری هپاتیت

Part (7-3)

- کارشناسان سیستم پیداشری درمانی
- کارکنان نیروهای انتظامی و زندانیان درگیر با مجرمین
- امدادگران حوادث و سوانح
- کارشناسان آزمایشگاه جنائی و صحنه جرم
- کارگران بیمارستانها
- آرایشگران - پاکبازان و رفتگران شهرداری

Part (7-4)

چه کسانی باید واکسن هپاتیت B دریافت نمایند؟

- تمام نوزادان در بدو تولد.
- تمام کودکان و نوجوانانی که در نوزادی واکسن را دریافت نکرده اند.
- افرادی که به علت ناتوانی و مشکلات خاص پزشکی در موسسات خاصی طولانی مدت بستری بوده و نگهداری می‌شوند
- افرادی که در معرض تماسهای شغلی با خون هستند (همه کسانی که در سیستم بهداشتی درمانی کار می‌کنند - رفتگران و کارگران شهرداری - آتش نشانان - زندان‌بانان - نیروهای مسلح - آرایشگران)
- دریافت کنندگان مکرر خون با فرآورده‌های خونی
- افراد مبتلا به عفونت ایدز.
- صاحبان رفتارهای جنسی پر خطر خصوصاً کسانی که سابقه بیماری آمیزشی دارند
- گروههای پر خطر و در معرض خطر
- افراد مبتلا به بیماری‌های کبدی مزمن.
- افرادی که مواد مخدر تزریق می‌کنند.
- افرادی که با بیمار مبتلا به هپاتیت B زیر یک سقف زندگی می‌کنند.
- بیماران همودیالیز
- بیماران مبتلا به هپاتیت C
- مسافرانی که قصد مسافرت به مناطقی از جهان با شیوع بالای هپاتیت B دارند.

Part (8-1)

واکسیناسیون و هپاتیت

۹۰ تا ۹۵٪ کسانی که واکسن را به طور کامل (سه دوره) دریافت می‌کنند در برابر ویروس هپاتیت B مصنوبیت پیدا می‌کنند. و این مصنوبیت مادام‌العمر بوده و نیازی به دریافت واکسن یادآور ندارد.

در جهان و از سال ۱۹۸۲ تا کنون نزدیک به یک میلیارد دوز واکسن هپاتیت B مورد استفاده قرار گرفته است

زمانهای واکسیناسیون در بزرگسالان :

- ۱- نوبت اول: هر زمان (هرچه زودتر بهتر)
- ۲- نوبت دوم: بایستی حداقل یک ماه پس از دوز نخست تزریق گردد. (یک تا دو ماه بعد از دوز اول)
- ۳- نوبت سوم : بایستی حداقل ۵ ماه بعد از دوز دوم یا شش ماه پس از نوبت اول تزریق گردد.

نکته :

۱. در بیشتر کشورها با آلوودگی ۸٪ تا ۱۵٪ هپاتیت مزمن در بین کودکان ، انجام واکسیناسیون کودکان، این آلوودگی را به کمتر از ۱٪ کاهش میدهد.
۲. در گروههایی که دسترسی به آنها محدود است (مثل زندانیان) میتوان از فرمول ۲-۱-۱-۱ در واکسیناسیون استفاده کرد.
(سه دوره: بلافاصله، اولین نوبت تزریق - یک ماه بعد، دومین نوبت تزریق - دو ماه بعد، سومین نوبت تزریق)

علایم عمومی هپاتیت

Part (8-2)

- خستگی

- احساس ناراحتی در ناحیه شکم

- تهوع و استفراغ

- کاهش اشتقاء

- زردی

- قلب

پیشگیری از هپاتیت

راه های عمدۀ پیشگیری از هپاتیت

Part (8-3)

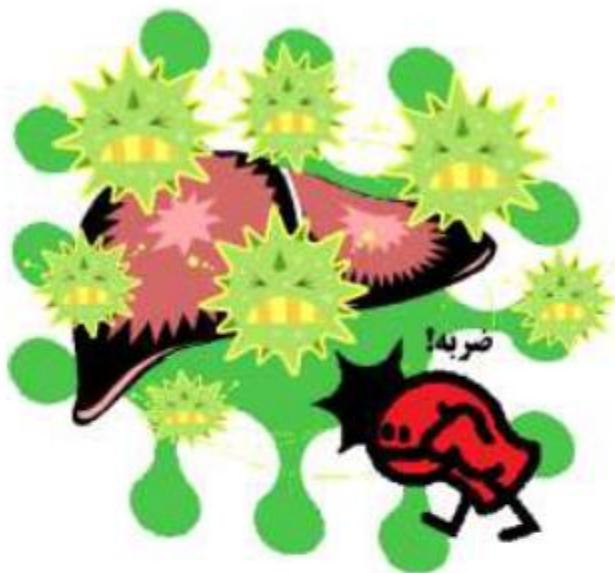
برای هپاتیت A و E

- رعایت موازین بهداشتی شستن درست دست با آب و صابون مخصوصاً بعد از اجابت مزاج و قبل از خوردن غذا
- استفاده از آب و غذای سالم
- استفاده از توالت بهداشتی با رعایت موازین بهداشتی

برای هپاتیت B و C

- روابط جنسی محافظت شده با کاندوم
- استفاده از سرنگ استریل
- عدم به اشتراک گذاری وسایل شخصی مانند مسوک و ...
- واکسیناسیون (واکسن هپاتیت B)

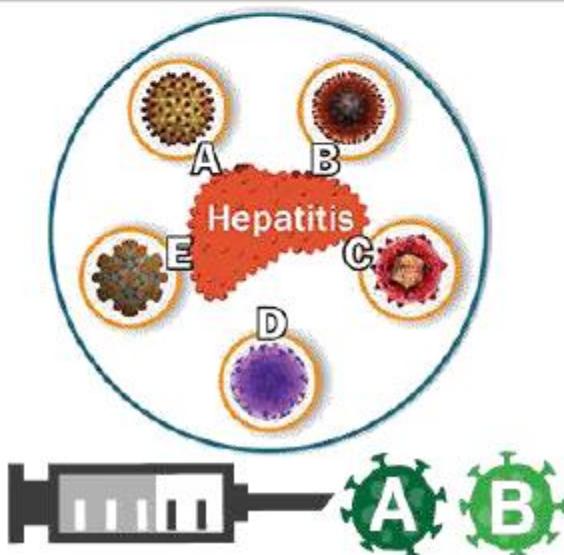
هپاتیت میتواند به دلیل عوامل زیر ایجاد شود:

۱. عوامل عفونی:
۲. بیماریهای خود ایمنی
۳. بیماریهای متابولیکی
۴. داروها و سموم
۵. الكل
۶. کبد چرب
۷. عوامل کاهنده جریان خون کبد (شوک کبدی): نارسایی قلبی و نارسایی عروقی
۸. بیماریهای ژنتیک: ابتلا به بیماریهای مثل کمبود آلفا یک آنتی تریپسین، ویلسون، هموکروماتوز و ...

هپاتیت در اثر ویروسها

ویروسها شایعترین علت ایجاد گننده هپاتیت در جهان هستند و دارای پنج نوع A-B-C-D-E هستند.

دارای واکسن پیشگیری

هپاتیت A: انتقال به روش دهانی - مدفعوعی

هپاتیت B: انتقال به روش ترشحات جنسی و خونی

هپاتیت C: انتقال به روش خونی

هپاتیت D: انتقال به همراه هپاتیت B

هپاتیت E: انتقال به روش دهانی - مدفعوعی

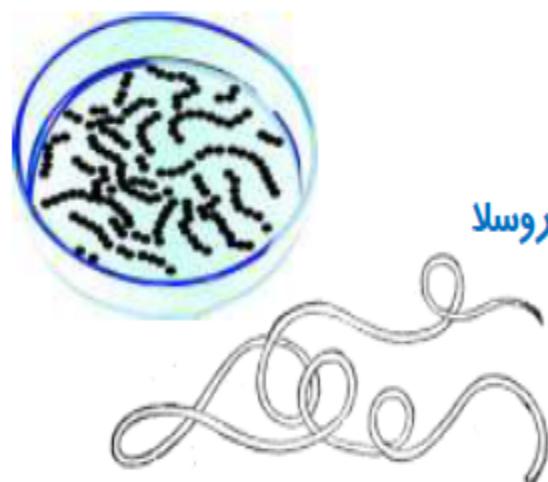
هشدار در مورد اقدامات غیربهد اشتی!

یکی از راههای ابتلا به بیماری‌هایی نظیر هپاتیت B-C-D و همچنین بیماری HIV/AIDS فرورفتن سرسوزن و هرگونه وسیله نوک تیز و برنده آلوده به ویروس در بدن انسان است.

هشدار! اخیرا مشاهده می‌شود در منازل و سایر مکانها که دستگاه گلوکومتر برای اندازه گیری قند خون موجود است، از لانست های آنها که جهت سوراخ کردن نوک انگشت برای تهیه نمونه خون بکار می‌رود **بصورت مشترک** و برای چند نفر استفاده می‌شود که کار بسیار اشتباه و غلطی است.

توجه: هر سوزن لانست برای یک نفر و برای یکبار استفاده می‌باشد

تعدادی از باکتریها،

با ایجاد کیستهای چركی در کبد باعث التهاب آن و هپاتیت می‌شوند مانند اشریشیاکولی و بروسلا ابتوالا به بعضی انگلها،

نیز باعث ایجاد هپاتیت می‌شود مانند تریپانوزوما و لشماییا، کیست هیداتید، شیستوزوما

هپاتیت و مراحل آن

هپاتیت حاد: این نوع هپاتیت کمتر از ۶ ماه طول می‌کشد. در نوع حاد هپاتیت، معمولاً سیستم ایمنی بدن فرد می‌تواند ویروس را نابود کند در نتیجه فرد بیمار در عرض چندین ماه کاملاً بهبود می‌یابد. اغلب بیماران بزرگسال مبتلا به هپاتیت B، هپاتیت B از نوع حاد دارند. در این حالت بیمار پس از یک دوره مقدماتی با نشانه‌هایی مانند تب، تهوع، استفراغ، درد شکم، ادرار تیره، دچار زردی می‌شود، بیش از ۹۵ درصد موارد حاد هپاتیت B در بزرگسالان و ۳۰ درصد موارد حاد هپاتیت C خودبخود بهبود می‌یابند.

هپاتیت مزمن: این نوع هپاتیت، ۶ ماه یا بیشتر طول می‌کشد. زمانی که سیستم ایمنی بدن بیمار نمی‌تواند با ویروس مقابله کند، عفونت طولانی شده و ممکن است منجر به بیماری‌های خطرناک مانند سیروز و سرطان کبد شود. اغلب نوزادانی که با هپاتیت B متولد می‌شوند و بسیاری از کودکان ۱ تا ۵ ساله، مبتلا به نوع مزمن این بیماری می‌شوند. عفونت مزمن این بیماران ممکن است سال‌های طولانی به صورت ناشناخته باشد تا زمانی که فرد، مبتلا به یک بیماری کبدی خطرناک شود.

هپاتیت کشنده: هپاتیت فولمینانت به اختلال شدید سلول کبدی اطلاق می‌شود که منجر به اختلالات انعقادی خون و اغمای کبدی در افرادی که زمینه بیماری کبدی ندارند می‌شود. بروز هپاتیت فولمینانت در هپاتیت B وقتی با عفونت هپاتیت D همراه باشد، افزایش می‌یابد.

فرد بیمار patient

و فرد حامل Carrier

فرد بیمار patient

فرد بیمار: کسی است که علایم و نشانه های بیماری را در خود نشان میدهد.

فرد حامل: کسی است که عامل بیماری را در خود جای داده است و بدون این که خود دارای علائم بیماری باشد باعث انتقال آن به سایرین می شود . این افراد معمولاً به عنوان حامل و یا بدون علامت تشخیص داده می شوند و یا در دوره کمون بیماری هستند و یا اینکه دوره نقاہت بعد از بیماری را طی می کنند .

فرد حامل Carrier

نکته: تشخیص هپاتیت فقط با انجام آزمایش خون امکان پذیر است .

توصیه های مهم برای افراد حامل بیماری هپاتیت

برای بررسی وضعیت کار کبد خود، چیت معاینه و انجام آزمایشات خون هر ۶ ماه یکبار به پزشک مراجعه کنند.

کلیه اعضای خانواده (همسر، فرزندان و کسانی که در یک مکان و باهم زندگی میکنند باید بر علیه هپاتیت B واکسینه شوند .)

در صورت مراجعه به دندانپزشک، آزمایشگاه، پزشک و اصولا هر جای دیگر که خطر انتقال ویروس به دیگران

وجود دارد حتما آنان را از وجود هپاتیت در بدنشان آگاه کنند.

از اهدای خون خودداری کنند.

افراد چاق تلاش کنند تا وزن خود را کم کنند.

از وسائل و لوازم شخصی مثل مسوак، تیغ، ریشتراش، حوله و ... هرگز به صورت مشترک استفاده نکنند.

نکته: تماسهای عادی، مانند معاشرت، دست دادن، و در یک اتاق کار کردن، خطری را متوجه دیگران نمیکند.

دوران نهفتگی یا گُمون چیست؟

Part (11-1)

زمان بین مواجهه فرد با عامل بیماریزا

با بروز علایم و نشانه های بیماری در آن فرد

را دوران نهفتگی یا گُمون میگویند.

توجه: معمولا در این دوران انتقال عامل بیماری از فرد مبتلا به افراد سالم صورت میگیرد

تورم پاهای در بیماریهای کبدی

Part (11-2)

- آلبومن پروتئین اصلی خون است و در کبد ساخته میشود.

- یکی از وظایف اصلی آن حفظ مایع در داخل رگهای دست و پا است.

- اختلال کارکرد طبیعی کبد... اختلال در تولید آلبومن.... تمایل به خروج سرم خون از رگها به فضای بین سلولی خصوصا در پاهای به علت وزن مایع..... ایجاد ادم در اندامها.

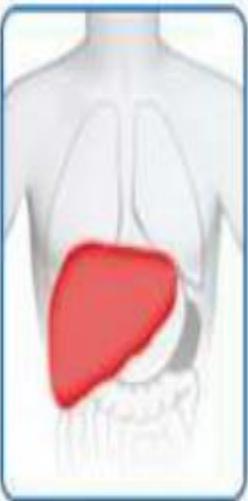
بزرگی کبد و طحال

التهاب و تجمع خون در کبد... بزرگی کبد... خارج شدن از زیر دنده ها ..... لمس کبد در زیر دنده ها

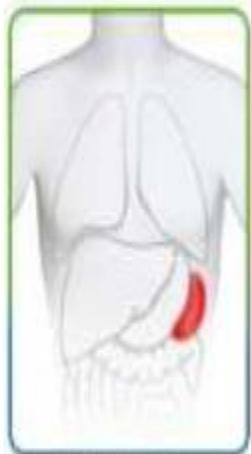
اختلال در خروج خون از طحال (به علت بیماریهای کبدی) ..... ماندن خون در طحال .....
بزرگی طحال ... احساس درد و سنگینی در ناحیه چپ شکم و لمس توده.

Normal liver

Enlarged liver (hepatopathy)

Normal spleen

Enlarged spleen (splenomegaly)

Part (11-4)

ازدواج و هپاتیت

اصولاً منعی برای ازدواج مبتلایان به هپاتیت وجود ندارد. پیشنهاد می‌شود طرفین، آزمایش داده و در صورت لزوم واکسن هپاتیت B را تزریق نموده و مشاوره دریافت کنند.

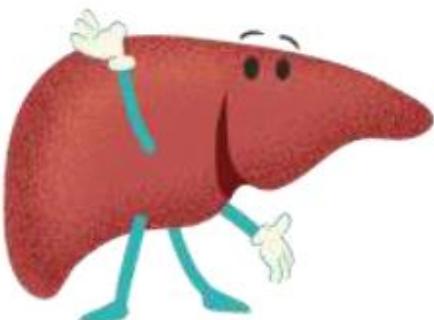
نکته:

توصیه می‌شود افراد متاهل مبتلا به هپاتیت جهت بچه دار شدن، حتماً با پزشک معالج خود مشورت نمایند.

اقدامات مهم مراقبت از کبد

- پهداشت فردی را رعایت نموده و از وسایل شخصی مجزا استفاده کنید.
- از ریختن و پاشیدن خون و بزاق و دیگر مایعات بدن در محیط جلوگیری کرده و در صورت وقوع، آن محل را با محلول هیپوکلریت ۱٪ یا آب ژاول ضد عفونی نمایید.
- از تماس مستقیم خون، بزاق یا دیگر مایعات بدن با فردی که زخم باز در پوست دارد جلوگیری کنید.
- از تماس خون، بزاق یا دیگر مایعات بدن با مخاط افراد تحت تماس (مثل مخاط چشم، از طریق جنسی) جلوگیری نمایید.
- اگر در خانواده، فردی مبتلا به هپاتیت ب است باید سایر اعضاء با مراجعه به مراکز پهداشتی درمانی نسبت به انجام واکسیناسیون در سه نوبت اقدام نمایند.
- (مراقب باشید تا سه نوبت واکسیناسیون طی شش ماه کامل شود)
- از تماس جنسی با همسر خود تا کامل شدن واکسیناسیون (سه نوبت) خودداری نموده و در صورت رابطه جنسی در این مدت **حتماً** از کاندوم استفاده کنید.
- لازم به ذکر است که در صورت واکسیناسیون کامل اعضاء خانواده فرد مبتلا، همه افراد خانواده می‌توانند در کنار یکدیگر و در کمال آرامش از یک زندگی طبیعی و عادی بپره مند شوند.
- در صورت مراجعه به دندان پزشک و یا داشتن عمل جراحی حتماً بیماری خود را با پزشک در میان بگذارید.
- در مراحل اولیه هپاتیت، احساس خستگی از علایم شایع میباشد لذا لازم است برنامه هایی جهت محدود کردن فعالیتها تنظیم نمایید.
- در مراحل اولیه هپاتیت به دلیل بی اشتهايی، تهوع یا استفراغ یک برنامه غذایي به صورت وعده های کوچک غذایی که شامل رژیم غذایی کم چرب، پر کربوهیدرات و پر کالری است را رعایت نمایید.

هپاتیت B

B هپاتیت

عامل هپاتیت B: ویروسی از دسته آرتوهپایادنا ویروس میباشد. این ویروس در محیط بیرون از بدن میتواند تا ۷ روز زنده بماند.

راههای انتقال: شایعترین روش‌های انتقال ویروس هپاتیت B عبارتست از:

- تماس جنسی محافظت نشده با فرد آلوده (ویروس هپاتیت در ترشحات بدن از قبیل بزاق، مایع منی، و ترشحات مهبل وجود دارد).
- استفاده مشترک از ابزار آلوده تیز و برندۀ نظیر سوزن و سرنگ، تیغ اصلاح و مسواک
- تزریق خون و فرآورده‌های خونی آلوده (امروزه با کنترل خون‌های اهدایی انتقال از این طریق بسیار اندک شده است).
- دیالیز با وسایل آلوده و پیوند اعضای آلوده
- تولد از مادر مبتلا به هپاتیت B
- خدمات بهداشتی و زیبایی مانند (خالکوبی، حمامت، سوراخ کردن گوش، ختنه، خدمات پزشکی و دندانپزشکی) در مکانهای غیر بهداشتی و با ابزار آلوده

هپاتیت B از این راه‌ها منتقل نمیشود: با برقراری تماس‌های عادی مانند بغل کردن، دست دادن، شنا کردن در استخر و استفاده از وسایل مشترک مانند تلفن، توالت یا ظروف غذا خوری بنابراین از تماس داشتن با دوستان و خانواده خود هراسی نداشته باشد. ارتباط داشتن با این افراد می‌تواند حمایت خوبی برای شما باشد.

نشانه‌ها و علایم: از دست دادن اشتها، تهوع، استفراغ، ضعف و خستگی، درد شکم بخصوص اطراف ناحیه کبد کم رنگ شدن مدفوع، تیره شدن ادرار، یرقان، درد مفاصل

نکته: علائم و نشانه‌های هپاتیت B معمولاً حدود ۳ ماه پس از مبتلا شدن بیمار به عفونت ایجاد میشود و میتواند از خفیف تا شدید متغیر باشد. در صورت وجود علائم خفیف چه بسا، حتی متوجه بیماری نشود.

عوارض هپاتیت بِ مزمن چیست؟

در بعضی افراد، هپاتیت مزمن میتواند تبدیل به سیروز کبدی شود.

سیروز میتواند به نارسایی کبدی و حتی سرطان کبد، منجر شود.

هپاتیت ب میتواند زمینه را برای ابتلا به هپاتیت D مستعد کند. هپاتیت D، تنها در افرادی که هپاتیت ب دارند گسترش می‌یابد و میتواند علائم هپاتیت ب را بدتر کند. هپاتیت D از طریق تماس با خون آلوده یا بقیه مایعات بدن فرد آلوده به این نوع هپاتیت، گسترش می‌یابد.

نکته: احتمال مزمن شدن هپاتیت B در نوزادان و کودکان بیشتر است

۸٪ تا ۹٪ نوزادان متولد شده آلوده به هپاتیت احتمال مزمن شدن هپاتیت را دارند.

۱۰٪ تا ۱۵٪ کودکان زیر شش سال مبتلا به هپاتیت احتمال مزمن شدن هپاتیت را دارند.

کمتر از ۵٪ مبتلایان بزرگسال به هپاتیت احتمال مزمن شدن هپاتیت را دارند

۱۰٪ تا ۲۰٪ بزرگسالان مبتلا به هپاتیت مزمن احتمال پیشرفت به سیروز و سرطان کبدی را دارند.

ادامه هپاتیت B...

B هپاتیت

دوره کمون(نهمتگی) دوره کمون هپاتیت B به طور متوسط ۷۵ روز است . در این دوران فرد عالیم هپاتیت را نشان نمیدهد ولی میتواند ویروس آن را منتقل کند.

راه های پیشگیری: اگر فردی مبتلا به هپاتیت B باشد، باید اقدامات لازم را بکار گیرد تا از انتقال بیماری به دیگران پیشگیری کند.

- داشتن روابط جنسی سالم. بدون اطمینان از وضعیت ابتلای یک فرد به هپاتیت B یا سایر عفونت های مقاربتو، برقراری رابطه جنسی محافظت نشده با وی نباید صورت گیرد. و در صورت انجام باید با کاندوم صورت گیرد.
- قطع مصرف مواد مخدر تزریقی، در صورت نبود امکان، تبدیل آن به مصرف خوراکی. در صورت امکان ناپذیر بودن تبدیل ، استفاده از سرنگهای بهداشتی یکبار مصرف برای تزریق

- رعایت نکات بهداشتی در زمان سوراخ کردن بدن یا خالکوبی یا تاتو بدن در مراکز بهداشتی و معابر.
- دریافت واکسن هپاتیت B پیش از سفر به منطقه ای که شیوع بالایی از هپاتیت B دارد با مشورت با پزشک.

واکسن هپاتیت B : این هپاتیت دارای واکسن میباشد . تزریق واکسن ضد ویروس هپاتیت B به صورت سه دوز با فواصل صفر، یکماه و ۶ ماه میتواند بیش از ۹۵ درصد، مانع از ابتلا به این بیماری شود .

زمان مراجعه به پزشک: افراد با داشتن عالیم و نشانه های فوق باید در اولین فرصت به پزشک مراجعه کنند

آزمایشات تشخیصی:

۰ آزمایش آنتی ژن سطحی هپاتیت B (HBsAg)، مثبت بودن نتیجه این آزمایش به این معنی است که بیمار عفونت فعال هپاتیت B دارد و می تواند به راحتی ناقل بیماری به دیگران باشد. منفی بودن جواب آزمایش نشان دهنده این است که احتمالاً بدن فرد در حال حاضر آلوده به عفونت نمی باشد.

۰ آزمایش آنتی بادی ضد آنتی ژن سطحی هپاتیت B (anti-HBs)، وجود آنتی بادی ضد ویروس هپاتیت B را تعیین می کند. وجود آنتی بادی می تواند به دلیل ابتلای شما به عفونت هپاتیت B در گذشته و بهبودی پس از آن باشد یا می تواند به این معنی باشد که شما قبلاً برای هپاتیت B واکسینه شده اید. در هر دو مورد از این شرایط، جواب این آزمایش مثبت بوده و نشان هنده این است که شما به هپاتیت B مبتلا نخواهید شد یا این بیماری را به دیگران منتقل نمی کنید زیرا بدن شما در اثر دریافت واکسن یا به دلیل ایمنی طبیعی در داخل بدنتان به این بیماری مقاوم شده است.

۰ آزمایش آنتی بادی ضد آنتی ژن مرکزی هپاتیت B (anti-HBc) نشان دهنده ابتلای فرد به هپاتیت B در گذشته یا در حال حاضر است. اگر جواب این آزمایش مثبت باشد، ممکن است فرد مبتلا به عفونت مزمنی باشد که می تواند آن را به دیگران منتقل کند. همچنین جواب مثبت آزمایش می تواند نشان دهنده این باشد که فرد دوره نقاوت پس از یک عفونت حاد را سپری می کند یا یک ایمنی ضعیف در برابر ویروس هپاتیت B دارد. این شرایط که منجر به مثبت شدن جواب آزمایش می شود، از یکدیگر قابل تشخیص نیستند. تفسیر نتیجه این آزمایش معمولاً بستگی به نتایج دو آزمایش دیگر دارد.

ادامه هپاتیت B

B هپاتیت

درمان هپاتیت B: درمان خاصی برای مرحله حاد هپاتیت B وجود ندارد

اگر با ویروس هپاتیت B تماس داشته اید، فوراً با پزشک خود تماس بگیرید.

دریافت ایمونوگلوبولین هپاتیت B در عرض ۲۴ ساعت پس از تماس با ویروس می تواند
به پیشگیری از ابتلاء به هپاتیت B کمک کند

درمان هپاتیت حاد: در بسیاری از موارد هپاتیت حاد نیاز به درمان خاصی ندارد. استراحت و تغذیه مناسب در درمان هپاتیت
حاد نقش مهمی ایفا میکند.

درمان هپاتیت مزمن: با توجه به شرایط بیمار شاید از داروهای ضد ویروس، پیوند کبد و .... استفاده گردد
تغییر در شیوه زندگی:

برای کنترل عفونت هپاتیت B و جلوگیری از انتقال آن به دیگران، ایجاد تغییر در شیوه زندگی ضروری است:

▪ ابتلاء به بیماری هپاتیت B خود را به همسرتان اطلاع دهید. در صورت داشتن تماس با ویروس هپاتیت B، لازم است
همسر شما آزمایشات لازم را انجام داده و در صورت نیاز درمان ها و مراقبت های لازم در مورد ایشان صورت گیرد. همچنین
او باید از وضعیت خود در مورد ابتلاء به هپاتیت B آگاه باشد تا از انتقال آن به دیگران جلوگیری کند.

▪ از سوزن یا سرنگ مشترک استفاده نکنید. اگر داروی تزریقی دارید، هرگز از سوزن یا سرنگ مشترک استفاده نکنید.

▪ از اهدای خون یا یک عضو به دیگران اجتناب کنید. اهدای خون یا عضو آلوده می تواند باعث گسترش و انتقال ویروس شود.

▪ از تیغ یا مسواک مشترک استفاده نکنید. این موارد ممکن است آلوده به خون باشند.

▪ اگر باردار هستید، در مورد ابتلاء خود به بیماری هپاتیت B با پزشکتان صحبت کنید. با این کار ممکن است بتوان نوزاد شما
را پیش از تولد درمان کرد.

مادران مبتلا به هپاتیت B - زایمان و شیردهی

مادران مبتلا به هپاتیت B در سه ماه آخر بارداری باید تحت نظر پزشک از داروهای آنتی ویروس استفاده کنند.

اقدامات لازم برای نوزاد به دنیا آمده از مادر مبتلا به هپاتیت

با تزریق واکسن ضد ویروس هپاتیت B در سه نوبت (در ۱۲ ساعت اول تولد، ماه اول و شش ماه پس از تولد) در عضله ران پا و همچنین تزریق ایمونوگلوبولین اختصاصی ضد هپاتیت B (HBIG) در عضله پای مقابله میتوان تا حدود ۹۵ درصد مانع از ابتلای نوزاد شد.

شیردهی مادران مبتلا به هپاتیت: مادران مبتلا به هپاتیت می‌توانند به فرزندان خود شیر دهند، البته به شرط آن که نوک پستان مادر زخم نباشد، چرا که خود شیر مادر آلوده به ویروس نیست.

نکته: مادران مبتلا به هپاتیت باید موضوع ابتلای خود به این بیماری را به پزشک مربوطه اعلام کنند تا اقدامات لازم برای پیشگیری از انتقال بیماری به نوزادان انجام شود.

هپاچیت C

C هپاچیت

عامل هپاچیت C: از دسته ویروسهای فلاوی ویریده میباشد و بصورت اولیه کبد را درگیر میکند و تا سه هفته میتواند در محیط بیرون زنده بماند. در جهان به طور متوسط ۶۷٪ تزریق کنندگان مواد مخدر به هپاچیت C آلوده هستند. ۷۵٪ از افراد آلوده به هپاچیت C از آلوده بودنشان مطلع نیستند. نکته: هپاچیت C یکی از دلایل اصلی سرطان کبد می باشد.

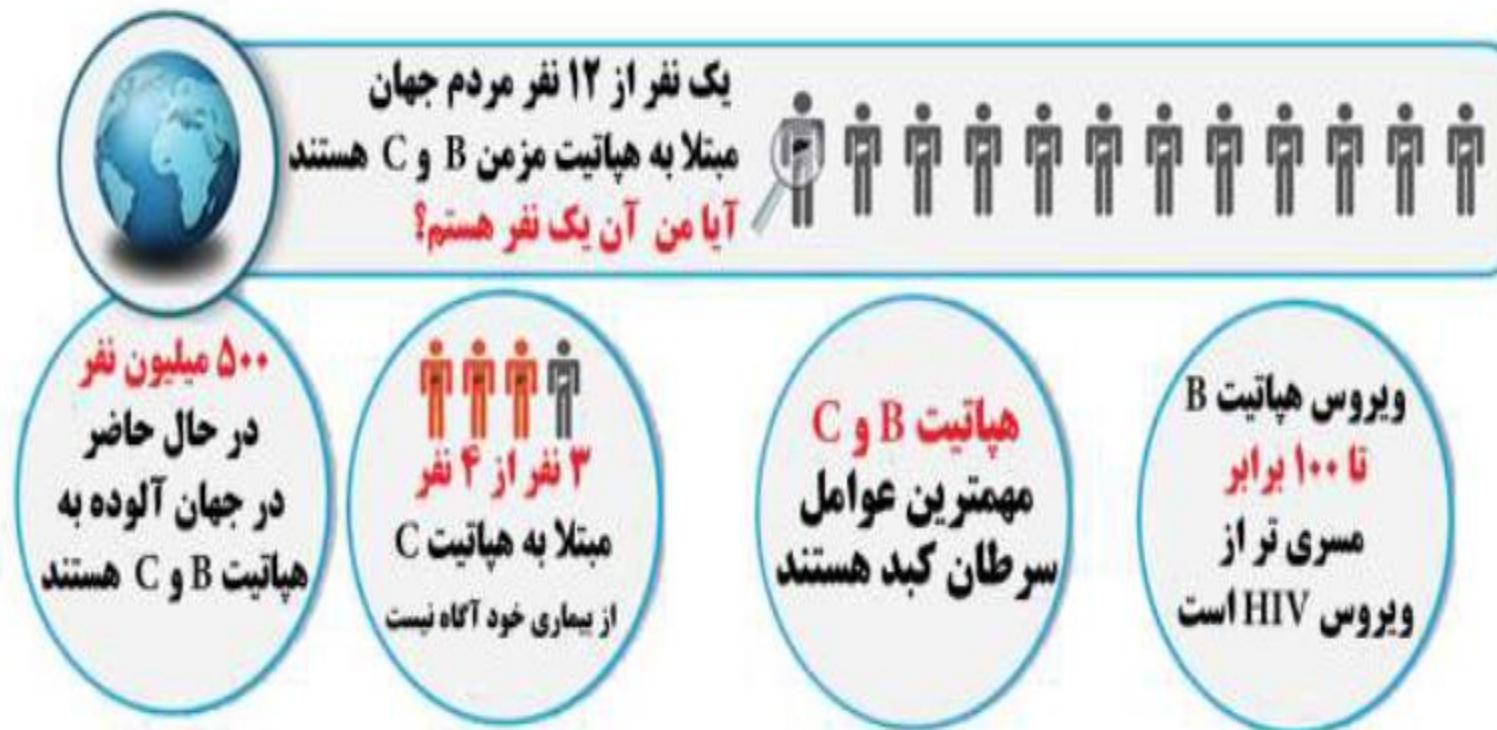
عوامل خطر :

- تماس با خون آلوده به دلیل اقتضای شغلی مانند وارد شدن یک سوزن آلوده به پوست
- تزریق مواد مخدر
- ابتلاء به بیماری ایدز
- خال کوبی در یک مکان غیربهداشتی و با استفاده از وسایل غیراستریل
- دریافت خون آلوده یا یک عضو آلوده
- دریافت فاکتورهای انعقادی آلوده
- تحت درمان دیالیز بودن به مدت طولانی
- متولد شدن از مادر مبتلا به هپاچیت C
- تماس جنسی محافظت نشده

نشانه ها و علایم: هپاچیت سی تنها در ۱۵٪ موارد به علایم حاد منجر می شود. علایم اغلب ملایم و نامشخص هستند، از جمله کاهش اشتها، خستگی، تهوع، دردهای مفصلی یا عضلانی، و کاهش وزن. تنها موارد کمی از عفونت حاد با زردی همراه است .

دوره کمون(نهفتگی): در هپاچیت C از دو هفته تا شش ماه میباشد.

بهره است بدانید...

در افراد بالغ، هپاتیت B به احتمال کمتر از ۵ درصد و هپاتیت C بیشتر از ۷۰ درصد موارد مزمن می‌شود.

ادامه هپاتیت C

عوارض هپاتیت C: با توجه به شکل و نمودار مقابل، هشتاد درصد افرادی که در معرض این ویروس قرار می‌گیرند، فاقد علامت بوده و به مرور زمان به سمت بیماری مزمن پیش می‌روند. هپاتیت سی در میان افرادی که برای چندین سال به این بیماری مبتلا بوده‌اند، علت اصلی سیروز کبد و سرطان کبد است. ۱۰ تا ۳۰٪ از افرادی که بیش از ۲۰ سال مبتلا بوده‌اند، به سیروز کبد دچار می‌شوند.

راههای انتقال بیماری: راه اصلی سرایت بیماری هپاتیت C در کشورهای توسعه یافته استعمال درون وریدی مواد مخدر (IDU) است. خالکوبی در یک مکان غیر بهداشتی و با استفاده از وسایل غیر استریل، خطر ابتلا به هپاتیت سی را ۲ تا ۳ برابر افزایش می‌دهد. در کشورهای در حال توسعه، راههای اصلی سرایت بیماری عبارتند از تزریق خون و شیوه‌های پزشکی غیر ایمن که علت سرایت در ۲۵٪ موارد نامعلوم باقی می‌ماند. ولی تعداد زیادی از این موارد احتمالاً به علت استعمال درون وریدی مواد مخدر هستند.

راههای پیشگیری: ترکیبی از راهکارهای پیشگیرانه، نظیر طرح تعویض سرنگ و درمان سوء مصرف مواد، خطر ابتلا به هپاتیت سی را در بین تزریق کنندگان مواد حدود ۷۵٪ کاهش می‌دهد. آزمایش اهداکنندگان خون در سطح ملی امری مهم تلقی می‌شود، چرا که این کار به معنی پیروی از احتیاطات عمومی در درون مراکز مراقبت‌های بهداشتی است.

واکسن هپاتیت C: واکسن اختصاصی برای هپاتیت C موجود نیست ولی برای اینمی بیشتر توصیه به واکسیناسیون هپاتیت B می‌شود.

آزمایشات تشخیصی: تعداد کمی از کسانی که به این ویروس آلوده هستند از نمونه ندارند. از این‌ها نمونه برداشته شده از خون، نسلاده کاهشی، از

C هپاتیت

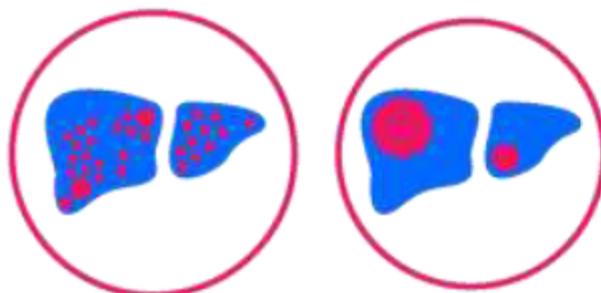

در صورت درمان مناسب :

درمان هپاتیت B و C چقدر مهم است؟

Part (20-2)

سیروز کبدی

سرطان کبد

با درمان مناسب هپاتیت B و C می‌توان از عوارض تهدید کننده
حیات یعنی سیروز و سرطان کبد جلوگیری کرد

در درمان هپاتیت C

Part (20-3)

یا داروهای عمل کننده بصورت مستقیم ، شیوه جدیدی است که میتوانند بیماران مبتلا به هپاتیت C را درمان کنند. این داروها دارای ویژگیهای زیر هستند:

- بصورت خوراکی تجویز می‌شوند.(درمانهای قبلی بصورت تزریقی بود)
- دارای عوارض جانبی کمی هستند.
- دوره درمانی میتواند در یک دوره سه تا شش ماه تکمیل گردد

Part (20-4)

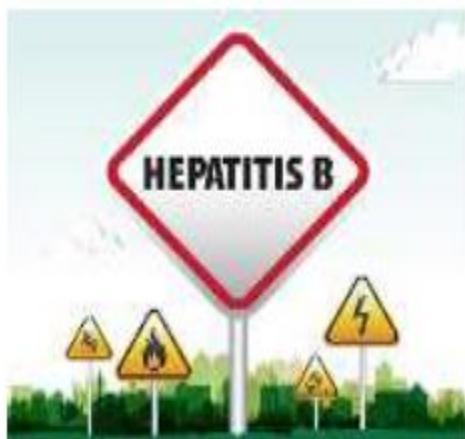
با واکسیناسیون به موقع کودکان علیه ویروس هپاچیت B

از ایجاد سیروز و سرطان کبد در زندگی آینده کودکانمان جلوگیری کنیم

Part (20-5)

هپاچیت B همیشه با علایم و شکایتی همراه نیست!

پس

اگر من از گروههای پرخطر و یا در معرض خطر ابتلا به هپاچیت B هستم، با آزمایش باید از وضعیت سلامتی خود مطلع شوم و به مراکز مشاوره هپاچیت مراجعه کنم.

هپاتیت D هستند. هپاتیت D همیشه همراه با هپاتیت ب دیده میشود. ویروس هپاتیت D برای همانند سازی خود از ویروس هپاتیت B و امکانات سلول میزبان استفاده می کند.

راه های انتقال : این ویروس مانند هپاتیت B از طریق مایعات بدن انتشار می یابد. هر دو ویروس با یک روش مشترک به سلول میزبان متصل می شوند

نشانه ها و علایم: به علت سوار شدن این ویروس روی هپاتیت B، علایم و نشانه ها شبیه هپاتیت B است.

خستگی مفرط – کاهش اشتها – مدفوع روشن – ادرار تیره – زردی چشم و پوست – درد شکم

دوره کمون(نهفتگی) دوره کمون این بیماری در صورت عفو نت همزمان ویروس B و D بطور متوسط سه ماه و در صورت عفو نت اضافه شده ویروس D بر روی ویروس B دوره کمون به طور متوسط یک ماه است.

عوارض هپاتیت D: بیماران مبتلا به هپاتیت D در صورت عدم درمان مناسب در مدت کمتری به هپاتیت مزمن و عوارض سیروز و سرطان کبد مبتلا میشوند.

رفتارها و افراد پرخطر: مانند هپاتیت B و C میباشد.

راه های پیشگیری با واکسیناسیون هپاتیت B، حذف محصولات خونی آلوده، عدم استفاده از مواد مخدر تزریقی و کنترل ناقلین ویروس، از انتشار هپاتیت D جلوگیری خواهد شد.

واکسیناسیون : برای افزایش ایمنی جهت عدم ابتلا به هپاتیت D، واکسیناسیون هپاتیت B انجام میشود.

نکته مهم : واکسن هپاتیت B در پیشگیری از ابتلا به هپاتیت D نیز موثر است ولی در افراد مبتلا به هپاتیت B جهت پیشگیری از ابتلا به هپاتیت D، واکسن وجود ندارد

زمان مراجعه به پزشک : مانند هپاتیت B است.

آزمایشات تشخیصی: اساس تشخیص آزمایشگاهی بر مبنای افزایش آنزیمهای کبدی است. بررسی آنتی بادی و ژنوم در خون نیز مفید است.

درمان : درمان اختصاصی برای این بیماران وجود ندارد و مانند هپاتیت B درمانهای حمایتی و علامت درمانی است.

خستگی مفرط

کاهش اشتها

مدفوع روشن

ادرار تیره

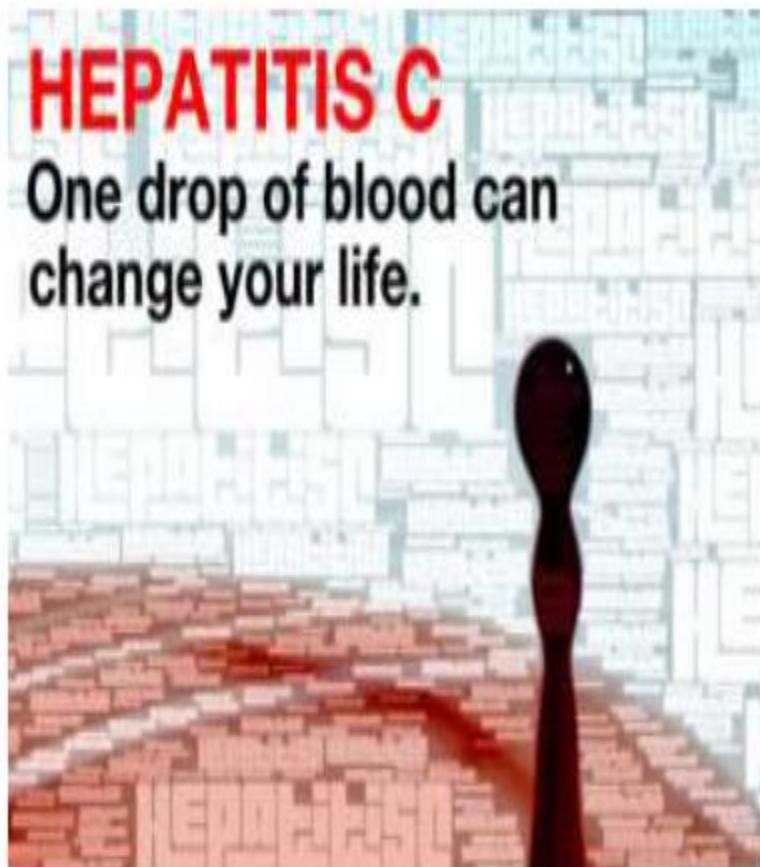

زردی چشم و پوست

درد شکم

یک قطره....

یک قطره خون میتواند سرنوشت زندگی شما را

تغییر دهد

مراقب هپاتیت C باشید.

وظایف مردم و مسئولین در قبال هپاتیت

- ۱) سرمایه‌گذاری در امر آموزش و افزایش آگاهی عموم مردم ← آموزش از مهمترین ابزار سیستمهای بهداشتی در پیشگیری و کنترل هپاتیت است
- ۲) واکسیناسیون ← یکی دیگر از مهمترین راهکارهای پیشگیری و کنترل هپاتیت در جامعه.

دولت

- ۳) فراهم نمودن امکانات تشخیصی و درمانی کافی و مناسب در سطح کشور ← درمان‌های جدید هپاتیت C میتوانند تا ۹۵ درصد بیماران را در عرض ۳ تا ۶ ماه درمان کند. لذا توجه دولتها به فراهم نمودن زیرساختهای تشخیصی و درمانی میتوانند در کنترل هپاتیت در جامعه موثر باشد.

اهمیت دادن به سلامت خود از طریق :

- رعایت بهداشت فردی و عمومی (بهداشت غذایی و بهداشت جنسی و بهداشت تزریقی)
- فراهم کردن مواد غذایی سالم
- شرکت فعال در برنامه‌های ملی واکسیناسیون :
- حساسیت و دقت در واکسیناسیون نوزادان و فرزندان
- حساسیت و دقت در واکسیناسیون افراد بزرگسال و اجد شرایط.

مردم

- تلاش در جهت کاهش هرچه بیشتر انگ و تبعیض بیماران مبتلا به هپاتیت
- شرکت در برنامه‌های اجتماعی و کمپینهای سلامتی با موضوع هپاتیت و کاهش انگ و تبعیض بیماران
  - افزایش تعامل با بیماران در جامعه
  - تشکیل خیریه‌ها سازمانهای مردم نهاد برای حمایت از بیماران مبتلا به هپاتیت
  - پیگیری جدی روند درمانی افراد مبتلا
  - مصرف روزانه و منظم داروهای خوراکی
  - مصرف کامل داروهای تا اتمام دوره درمانی
  - انجام آزمایشهای لازم و آگاهی از روند بهبود بیماری

توجه کنیم که ...

مهمترین عوامل
پیشگیری کننده و کنترل کننده
هپاتیت در جامعه هستند

- افزایش آگاهی
- واکسیناسیون
- رعایت شیوه زندگی سالم